

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger.

Størstedelen af det produktionsapparat, der er knyttet til de traditionelle grønlandske erhverv fiskeri, fangst og fåreavl, ejes i dag af staten og drives af Den kgl. grønlandske Handel. Ud fra den betragtning, at et grønlandsk hjemmestyre uden ansvar eller medansvar for disse erhverv på længere sigt ikke vil have et tilstrækkeligt reelt indhold, foreslås der i lovforslaget skabt grundlag for en gradvis forøgelse af hjemmestyrets politiske og økonomiske ansvar for de erhvervsopgaver, der i dag varetages af Den kgl. grønlandske Handel, herunder først og fremmest produktions- og salgsvirksomheden.

Da der i forbindelse med den egentlige overførelse af disse opgaver til hjemmestyret må forventes at skulle ydes et statstilskud til hjemmestyret til varetagelse af opgaverne, må overførelsen ske ved særlig lov i henhold til hjemmestyrelovens § 5.

Bestemmelserne i lovforslaget er uændrede i forhold til reglerne i det af Hjemmestyrekommissionen udarbejdede udkast.

Lovforslaget påregnes ikke at medføre væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for staten.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Til nr. 1.

Med henblik på hjemmestyrets overtagelse af de opgaver, hvis varetagelse i dag påhviler Den kgl. grønlandske Handel, foreslås indføjet en bestemmelse om, at opgaverne kun påhviler Den kgl. grønlandske Handel, i det omfang de ikke er overgået til hjemmestyret.

Til nr. 2.

Det foreslås, at overførelse til hjemmestyret af Den kgl. grønlandske Handels produktions- og salgsvirksomhed, der er den sektor i Grønland, der beskæftiger størsteparten af den grønlandske arbejdskraft, skal påbegyndes ved lovens ikrafttræden. Bestemmelsen medfører en pligt for hjemme-

styret til at optage forhandling med ministeren for Grønland om gennemførelse af foranstaltninger med henblik herpå. De væsentligste spørgsmål, der i denne forbindelse skal tages stilling til, vil være produktionsledelsens flytning til Grønland, den fremtidige tilrettelæggelse af salgsvirksomheden samt fastlæggelse af en tilskudsordning til hjemmestyret til varetagelse af produktions- og salgsvirksomheden. Det er i den af Hjemmestyrekommissionen udarbejdede tidsplan foreslået, at overførelsen af det fulde ansvar for produktions- og salgsvirksomheden er tilendebragt inden 1. januar 1984, jfr. bemærkningerne til § 5 i forslaget til lov om Grønlands hjemmestyre.

Det forudsættes, at der i forbindelse med tilrettelæggelsen af produktions- og salgsvirksomhedens overgang i samarbejde mellem rigsmyndighederne og hjemmestyret udarbejdes en samlet plan for overførelse af den resterende del af Den kgl. grønlandske Handels virksomhedsområder til hjemmestyret.

Til nr. 3.

Det må såvel som følge af selve hjemmestyreordningen som til forberedelse af hjemmestyrets overtagelse af Den kgl. grønlandske Handels funktioner anses for naturligt, at hjemmestyret sikres en udvidet indflydelse i beslutningsprocessen vedrørende de funktioner, der udøves af Den kgl. grønlandske Handel. Det foreslås derfor i stk. 1, at styrelsesrådets sammensætning ændres således, at halvdelen af styrelsesrådets medlemmer udpeges efter indstilling fra hjemmestyret. Det må påregnes, at der fortrinsvis som hidtil udpeges personer med indsigt i erhvervsforhold.

I overensstemmelse med den hidtil fulgte praksis foreslås det i stk. 2, at ministeren for Grønland kan udpege tilforordnede til styrelsesrådet.

Til nr. 4.

Ifølge den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 2, skal en overførelse af produktions- og salgsvirksomheden til hjemmestyret påbegyndes ved lovens ikrafttræden. Overførelsen må som følge af de ad-